

Na Srbskem izdelala je vlada novi dvorni štatut, katerega glavna določba je, da ne sme noben član kraljeve družine brez dovoljenja kralja — dolgeve delati. Uresničila se je za kraljevo družino tudi posebna sodinja. Pač značilno!

Španski kralj toži baje celo vrsto časopisov, ki so mu očitali, da se preveč z drugimi ženskami okoli vlačí. Tudi kraljica se je teh "ekstravaganc" naveličala in se hoče pustiti ločiti.

Izdatki v socialne namene, torej v prvi vrsti za zavarovanje bolnih, starih in onemoglih itd., pa pravzaprav slika kulture dotične države. Koliko se v posameznih državah v ta namen izda, kaže sledeča statistika:

Država	izda frankov milijoni	na vsacega prebivalca pride	% skupnega državnega proračuna
Anglija	300	6.65	6.45
Belgija	28	4.—	8.70
Švica	6	5.75	4.—
Francoska . . .	120	3.—	3.—
Nemčija	81	1.25	2.15
Italija	21	0.62	0.94
Avstrija	14.5	0.29	0.53

Iz teh števil je razvidno, da naša preljuba vlada prav malo za ljudstvo skrbi, kajti celo zasramovana Italija izdaja več v socialne namene. Pri nas pa se pozna le vojaške zahteve in narodnostno gonjo, — vbojo ljudstvo pa naj v revščini od lakote umira . . .

Politični umor. Perzijskega finančnega ministra Sani ed Danleh sta dva ruska podanika iz političnih vzrokov ustrelila. Domača duhovščina

hujska ljudstvo proti Rusom. Pričakovati je krvavih bojov.

Burski general Cronje je v transvaalskem mestu Klerksdorp umrl. V burski vojni proti Angležom se je zelo odlikoval.

Pogorela je palača turške vlade v Carigradu. Govori se, da se je iz političnih vzrokov nalašč zažgala.

Soc. dem. vodja P. Singer, eden ustanoviteljev nemške socialne demokracije, je umrl. Pogreba se je udeležilo 100.000 oseb.

V bozanskem deželnem zboru so priredili srbski poslanci velike škandale in je skoraj do pretepa prišlo. Turško-hrvatska večina pa je srbsko obstrukcijo le premagala. Seja je bila večkrat prekinjena.

Dopisi.

Od nekje, Dragi „Štajerci“! „Sloga“ v Ljubljani piše dne 20. I. 1911: „Ne pozabimo na organizacijo!“ — Ta list piše, da duhoven ne najde tako zaprtih src in hiš, kedar gre ali pošlje po biro, kakor pa organizist. Duhovni seveda so dosti pametni, da pošljejo najprvo okoli pobirat; potem pride še mežnar, nazadnje pa organizist. Gotovo imajo pravico organizisti za poplavljanje svojega stana in se nam tudi smiljo; ampak svojega gospodarja, ker za cerkev denar pobira, se naj držijo! Odprimo oči: revnost vpije od kmečke hiše; po navadi ima vsak dosti otrok, slaba je lejtina, draginja pa velika. Kar bi morbit še vstalo za prodati, mu pa cerkveni možje vzamejo. Vsmiljena „Sloga“ bi pač moral po pravici pisati: „Duhovni, pomagajte organizistom!“ Vsaka štacuna in gostilna, sploh kdor

rabi pomočnike, jim mora tudi plačati; za bi pa cerkev ne skrbela za svoje pomočnike. Mi drugo ljudstvo dobavljamo prav redkom denar v roke; cerkev pa nima konkurence, sama pa od vseh faranov. Mi smo prisiljeni grunte prodati in po svetu iti, ker nas ne stijo več živeti; mi se moramo z teško zaslužnim denarjem posestvo kupit, duhoven pa pride v svoj pripravljen grad, in ako je kaj popravil, pa v nedeljo pridgajo, in vboje kmeti prosijo, da ti jim vse zastojni naredijo, oni pa na toplem cigare kadijo. En pravičen kristjan kar se

Iz Slivnice. Dobro se s hudim vračajo. Kakor se je slišalo, vršile so se tukaj volitve župana in odbornikov. In dasi se Ti, dragi prijatelj, pri občinskih zadevah pri vseh odklonih in kako so se Ti, ti zagriženi prvaki, za tvoj trud čez 15 let zahvalili, da Tebi itak ni ni mar za tiste solze, ki iz takih hinavskih oči pridejo! To je prvaška manira; ko bi bil Ti te prvaške stranke, bi morebiti drugače hvalo dobi. Omeniti pa moram, da ta prvaška stranka tega Foterja celo rada ima, kadar on za vino da. — Zdajšnjemu županu pa svetujem, da pri občinskih zadevah boljše ravna, da čez 15 let lepšo hvalo dobi; seveda on to reč že bo zastopil, kjer je še enkrat to srečo imel. Ko se ta zahvala čitala po 3 letih, bila bi bolj verjetna; če si tako slabo ravnal, zakaj so ti to čast 15 let naprej pustili? Grdo je za take hinavce, poštenjaka po listih raznašati, ki se z politikom itak ne briga. Njemu pa, vrlemu Foterju izrekam vedno iz srca prijateljski pozdrav! Tudi on se ni solzil, ko se je od vas poslovil. Točite za-se le, srca solze . . . hinavskih. Prijatelji.

Račje (Kranjsko) pri Mariboru: Slučajno mi pride 4. št. „Sl. Gosp.“ v roke, kjer se na nesramni način napada naše požarno društvo, ker sta namreč dva moža našega društva raznašala vabila za ples, katerega je priredilo društvo v gostilni g. Grisold, v sosednjih občinah. Dopisniku to ne gre v glavo, ker so bila vabila nemška ter pravi, da društvo z nemškimi vabili noče podpirati. Zapomni si Ti dopisunec, da brez Tvoje podpore bo društvo že izhajalo, sicer pa gotovo ni nihče po kolenih za Teboj hodil in Te prosil podpore; če Ti je pa le preveč žal za tisto kronico, oglasi se, vem da Ti jo bo društvo radevoljno nazaj dalo. Tako majhno vabilo Te v oči peče; tam pa ne vidiš, kako se bleška na slovenski krčmi velik nemški napis; „Anton Lobnik Restauration“, v katero tudi Ti rad zahajaš, ker veš da se toči izvrsten „Florian“. Nadalje praviš: „Če hoče račka požarna bramba res vršiti svojo dolžnost, naj ne dere slepo za svojimi kolovodji, kateri so razpiti hajlovci.“ O Ti mlečozobi dopisunček, tukaj si se pa presneto ugriznil, ker je namreč načelnik Slovenec; pa ker ne trobi v Tvoj klerikalni rog, je pa „razpiti hajlovec“, čeravno je morebiti boljši Slovenec ko Ti, ki še nimaš niti pojma kaj je požarno društvo. V odgovor pa Ti kličem: Račje so bile, so in bodo napredne! Gut Heil! Prijatelj društva.

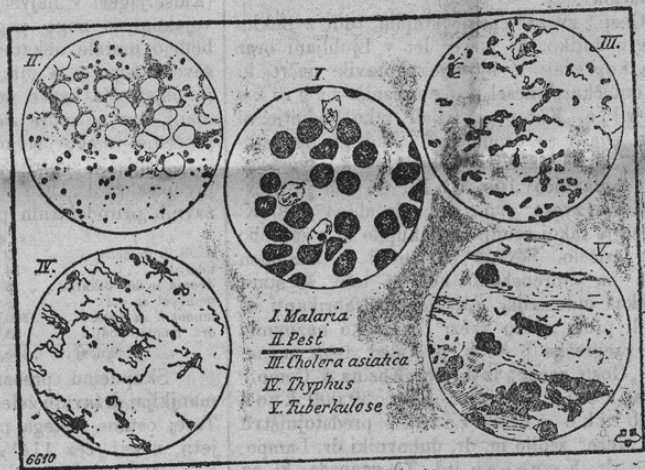
Račje pri Mariboru! Naše požarno društvo je priredilo dne 22. pr. m. ples z srečolovom v gostilni g. Grisold, kjer so precej veliki lokali bili natlačeni polni, vključno temu da je slivniški organizist, ki še ima materino mleko za zobmi, javno prosil ljudi, naj gredo raje v farški „teater“, kakor pa na ples. Ti g. organizist se pa vadi raje orgljati, da se Ti ne bodo ljudje v cerkvi smejali, kakor na novega leta dan, kakor pa da take neumnosti uganjaš. Opazovalec.

Polenšak. Preteklo nedeljo po maši smo imeli tukaj v šolskem posloju gospodarski shod, ki je rodil prav mnogo uspeha. Shod je bil jako dobro obiskan. Kmetje smo se hoteli posvetovati o potrebi ustanovitve filijalne kmetijske družbe. Predaval je na shodu vrli posestnik g. Škerlec-Vičanski, katerega itak že na spodnjem Štajerskem kot izbornega gospodarja poznamo. V poljudnih in zanimivih besedah je raztolmačil pomen in koristi kmetijske družbe. Prav izborne nauke nam je tudi dajal o travništvu sploh. Veselo smo mu pritrtili, ko je mimogrede omenil, da je najboljša „politika“ za kmeta — v glavi. Hvala g. Škerlecu za lepe nauke.

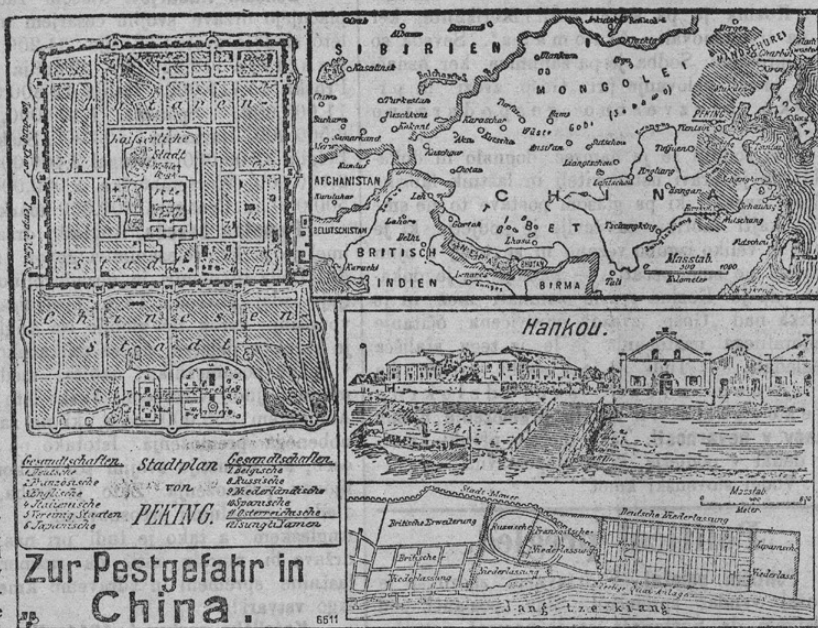
Ormož. Lovski venček, ki se je vršil 29. prosinca, je izborno uspel. Obisk je bil mnogo-brojen. Ne samo, da so Ormožani skoraj polno-

Kuga.

Strašne novice prihajajo iz Azije: grozovita kuga, najhujša bolezen človeštva, se na Kitajskem in deloma tudi že na Ruskem nevarno razširja. Kuga je pravi bič za človeštvo. V vseh mestih skoraj vidimo kamenite spomenike na čase kuge, ki je pred stoletji tudi v Evropi rada divjala. Kuga je zato tako nevarna, ker pride hitro, umori hitro in je neozdravljiva. Kakor razne druge bolezni, povzroči tudi kugo mala, nevidna glivica. Te glivice, ki jih bolniki izmeče, povzročijo tudi nalezljivost teh bolezni. Naša prva slika kaže mnogo povečane podobe teh glivic pri raznih boleznih in to: I. pri malariji (južni mrzlici), II. pri kugi, III. pri azijski koleri, IV. pri tifusu in V. pri tuberkulozi (jetiki). Kar se kuge same tiče, razširja se ravno zdaj zlasti na Kitajskem. Kitajska vlada seveda nima ne volje, ne sredstev, da bi poskusila grozno bolezen omejiti. Evropski poslani-ki v glavnem mestu Peking so svoje hiše popolnoma odrezali od prometa. Strašno divja kuga v Karbinu. Razširila se je kuga že do mesta Hankau; tam so prestrašeni Kitajci že v besnosti evropske vojske napadli in je prišlo do krvavih bojov. Pri umazanosti Kitajcev je razširjenje kuge seveda umevno. Naša druga slika kaže na levi strani mestni načrt kitajske prestolnice Peking. Na desni strani zgoraj vidimo zemljevid Kitajske, spodaj pa mesto

Die wichtigsten Krankheitserreger.

Hankou i. s. zemljevid ter pogled na mesto. Upati je, da se bode z najstrožjimi sredstvi tej krvavi bolezni, ki je že tisoče oseb umorila, vstop v Evropo preprečilo.

številno prišli, marveč opazili smo tudi lovce ter prijatelje lova iz Ptuj, Maribora in sosedne Hrvaške. V polni zadovoljnosti in ob izborni zabavi je trajal ples do jutra. Vsem, ki so pri uspehu sodelovali, pristočno zahvalo!

Grize. Neki črni dopisun se strašno jezi v dopisu iz Griž v „Slov. gospodarju“. Kako se je izrazil ta črni dopisun, da „Štajerc“ resnico za obrekovanje ima. Ali ni bilo vse resnično, kar se je poročalo o g. kaplanu in župniku? Prašaj tiste zveste kristijane, pri katerih še ti duhovniki uživajo čast, kako se jezijo nad g. kaplanom, ker tako dolgo sv. maša traja, da jim že molitve primanjkuje. Ker pa dobro vejo, da Sl. G. (holt „slepar“) ne sprejme čez duhovnike graje, pa rajše molčijo in se natihoma jezijo. Ja ja, „Štajerc“ pa štrigel v roke pa vas čohle in žegede, da je veselje. Ti črni dopisunče, ti si v gadjem sorodstvu! Vprašaj g. župnika, zakaj so eno ženo nagovarjali, da naj iz one posojilnice denar vun vzame in naj v to posojilnico vloži, ko so sami zraven? Ali ni to velika hinavščina za takega, ki zmiraj ljudi podpihuje? En pametni mož je rekel: ali misli župnik, če on pri posojilnici dobro stoji, bomo pa denar iz varnega kraja vun jemali pa njemu dali; je rekel, koga mu bom pa vzel? grunt ni njegov, na samo sukno pa ne grem! Imamo prav lepe zglede; poglej ti črni dopisunče, kaj so na Koroškem ti žegnani parklji naredili; sam škof je svoje žegnane roke zraven tlačil, da so ložaj ljudi za toliko milijonov kron osleparili in obraubali! Povej mi ti dopisun, ali je Kristus posojilnice ustanovljal? Ali je za blagajničarja bil; ja blagajničarja je imel, pa ta je bil Judež; tega dandanes posnemajo! Kakor je gladovni Judež Kristusa prodal, tako ga še dandanes prodajajo. Vidiš, ti dopisun, kaj so sv. Oče duhovnikom pisali, da nobeden ne sme biti pri kakšni posojilnici ne za blagajničarja ne v odboru; naš župnik so vse povsod, se zraven rijejo; zakaj se pa ne držijo sv. Očeta zapovedi? Ah ko bi Kristus zdaj na svet prišel, vse drugače bi tepel, kakor je v Jeruzalemskem tempelju; to bi še Škrabar premalo štrikov imel. Tako dopisun, primi se za tvoj dolgi nos in za tvojo tumasto butico, pa beri „Štajerca“: potem boš saj videl, kaj se vse po svetu godi! Haidide Tuhtar.

Ragoznica pri Ptuj. V soboto 4. februarja zvečer se je vršil v „Narodnem domu“ v Ptuj plesni venček, katerega se je tudi udeležil naš priljubljeni šribar Geiser. Ta zabava pa je trajala celo noč. Naš vbogi šribar pa je imel več v glavi nego v petah ter je šel drugo jutro se zdraviti v Ragoznico. Ko pa se je vračal domov, so ravno šli ljudje od pozne službe Božje. Fantje iz Kicarja, ti pa so res zelo neolikani, ker niso pustili tega slovenskega šribarja naprej, ampak začeli so ga v jarek premetavati tako hitro, da ni „folgal“ vun vstajati... Veš, preljubi Geiser, v naši občini nismo samo trdi Slovenci ali pa „sokoli“, ampak mi živimo zadovoljno in miroljubno Slovenci z Nemci! Adio Geiser!

Iz Jesenic! Tukajšni grandstebri klerikalnega štaba so že pričeli shode sklicevati. Prvi shod je bil 2. februarja v Rovti pri Sv. Križu. Generala krumpasti Čebulj in njegov brat žnidar sta nekaj farbala kmete v Rovti, koliko je žnidar občini prihranil! Smešno! Naj nam Čebulj pove koliko je pa on pri savskemu vodovodu občini prihranil? — Z računmi jasno na dan! Rovtarjem pa tolike na uhu povemo, da Sv. Križ narmanj davka v celi občini plačuje, a občina Jesenice ima pa trikrat več stroškov za Rovte nego ta davek iznaša!! Tedaj občinski zastopnik z podatki proračuna za Rovte na dan! — Potem bomo nadalje govorili! Ali se bomo pustili od Rovtarjev komandirati! Ne! — Za župana hočejo imeti salonschneiderja Čebula! Pozor Jeseničani in Savčani! Bodite na straži, zdaj je še dan; a ko pride noč bode prepozno! — Ne pozabite kako je vas Zabukovec nafarijal! Ne zaupajte nobenemu popu več! Far je far! To je za enkrat cel odgovor na prvi politični občinski shod.

Kathreiner Kneippova sladna kava

služi zaradi svojih nedosežnih vrlin vsak dan na milijone ljudem. Edina prava družinska kava! Po ceni in zdrava.

Iz okraja zgornja Radgona.

(Izvirni dopis.)

Neki možakar žlobodra v „Slov. Gospodarju“ in hoče sedanjí zgornje-radgonski okrajni zastop proti „Štajercu“ zagovarjati. No ja, saj se vsak človek zagovarja, celo tisti, ki je na vislice obsojen. Dotični možakar pa hoče tudi mene strašiti, češ da ima še nekaj več o meni

povedati, o nekem kompromisu, o volitvi pregledovalcev računov in Bog ve o čemur še; morda tudi kaj o pincgavskih bikecih...

Odgovorim na kratko in odkrito, s svojim podpisom, kakor se to poštenemu človeku spodobi. Zavratno in skrito napadajo in obrekujejo le lopovi!

Spominjam se, da je g. Nemec, želar in župan v Dragotinskem vrhu, pri občni seji dne 22. decembra 1910, na kateri je bil proračun za leto 1911 z 40% dokladami odobren, prosil, da naj vsa zadeva tiha in mirna ostane, da naj nikdo o nje ne govori in da naj se zato častno besedo članov tirja. Ako je prvaško gospodarstvo v okraju res tako „vzorno“, zakaj bi potem uspehe skrivali? Sicer je pa ta zahteva tudi velika neumnost! Kajti proračun mora biti na vpogled vsakemu davkoplačevalcu in ne more se ničesar zamolčati. Vsak davkoplačevalec hoče vedeti, koliko % doklad se bode plačevalo. Vsakdo hoče vedeti, kam in v kakšne namene in na kakšni način se njegov krvavo zasluženi denar porabi!

In zdaj čujem, da hočejo naši zastopniki svoj sklep spoditi in proračun predrugačiti. Bojijo se razburjenega ljudstva, ki se zgraja nad sklenjenimi visokimi procenti doklad! In kako hočejo prvaški zastopniki proračun predrugačiti? Morda bodejo manj prodeca na ceste vozili? Morda bodejo ves dolg pustili in le obresti v proračun dali? Dolg pa naj potem plača, kdor hoče; kaj-ne?... Zakaj pa preje pod naprednim gospodarstvom tekom 17 let ob starem letu ni ostalo nikdar dolga in tudi obresti ne? In preje so se še nove ceste delale, ceste zidale (grundirale) na raznih krajih ter so nove ceste dosti prodeca potrebovale. To je vendar resnica! Kdor ne veruje, naj se prepriča v starih računih!

Dotični možakar tudi trdi, da sem bil jaz računski pregledovalec. Seveda, to je res. Zato mi je bilo znano, da smo imeli že v dveh letih 1.900 kron dolga. Kaj pa pregledovalec računov more zato, če se slabo gospodari (n. pr. popravljanje enega ali drugega mosta košta namesto 50—100 K celih 200 do 300 K; pri tožbi g. Leo Krefta bi se izdanih 336 K lahko prišparalo; ako bi bil g. načelnik razumel, da ta tožba ne spada okrožni sodniji, marveč deželnemu odboru, ne bi niti vinarja koštalo itd. itd.)? Kaj pa more računski pregledovalec pomagati, ko vaša stranka vsikdar roke vzdigne in reče: naj se plača; naša napredna stranka pa je v manjšini!...

Morda bode ta modri možakar v „Slov. Gosp.“ še o tistih nekdanih bikecih pisal. Tisti so bili plačani, zdaj pa imamo (kakor se po domače reče, kjer kmet ima dosti dolga) „bika privezanega“. To je „bik“, pa ne pincgavskega, temveč menda ruskega ali srbskega plemena...

Takšna je torej zgodovina rojstva sedanjega načelstva v okraju. Hvala Bogu, zdaj lahko umrjem — kakor je nekdaj rekel Simeon v tempelju — ker sem pričakal to rojstvo...

Prvaški zagovornik v mariborskem lističu se tudi izgovarja na streljanje proti toči. Kaj pa je bilo leta 1908, ko je bilo prevdarnih 4.000 K, pa se je kakih par sto kron izdalo, je vendar ta denar takrat ostal.

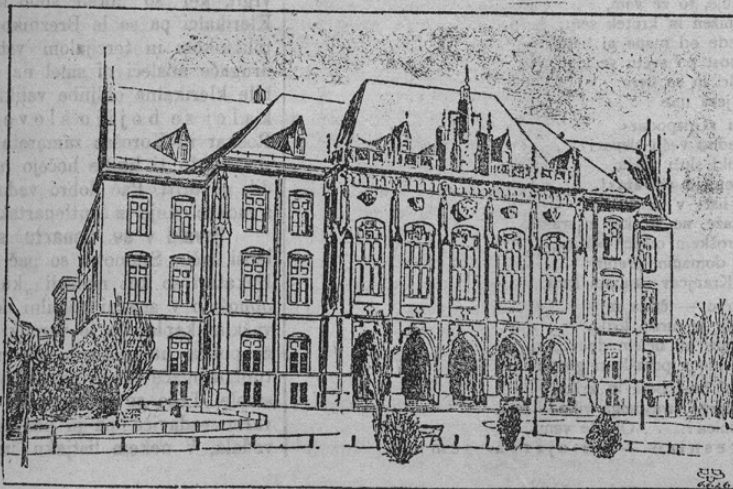
Ni vredno nadalje odgovarjati in hočem tedaj v kratkem skončati. Naznaniti pa še moram, da sem pred par dnevi tistemu možu, ki je govoril, da sem jaz okrajnemu zastopu dolg zapustil, pri okrajni sodniji v Radgoni na njegovo prošnjo odpustil. Drugače bi bil dotičnik kaznovan. Mislim, da je s tem neresničnost te nasprotniške trditve sodnijsko dokazana. Opozorim pa vse nasprotnike, da kdor ima korajžo mene obdolžiti, da sem okraju dolg zapustil, ta naj se oglasi in naj pove koliko?! Potem se bode pri sodniji sprjalo!

Dotičnik pisari tudi zaradi načelstva. Jaz mislim, da bi bilo najbolje, ako bi se to pisarijo pustilo in ako bi se vsi za nove volitve zedinili. Sovraštvo še nikdar ni nikomur koristilo. V okrajni zastop naj se volijo možje, ki imajo zmožnost in voljo za delo. Ti možje si bodejo že pravega načelnika izbrali!

Franc Wratschko.

Visokošolski nemiri.

Kakor znano, hočejo klerikalci tudi visoke šole podjarmiti svojemu nadzornjaskemu vplivu. Temu so se pa svobodomiselní študenti že opetovano uprli. Te dni prišlo je na univerzi v Krakovi do hudih nemirov in bojov. Naposled je bila visoka šola zaključena. Po celi državi so študenti drugih visokih šol brez razlike narodnosti nastopili proti klerikalstvu. Naša slika kaže poslopje visoke šole v Krakovi, ki je bila leta 1364 od kralja Kazimirja ustanovljena in katero obiskuje danes 2000 dijakov.

Die Universität in Krakau.